

“De bevolking in mijn regio krimpt en veroudert. Hoe zorgen we samen dat we voorzieningen, waaronder scholen in stand houden?”

“Wat doen andere bestuurders als zij te maken krijgen met teruglopende leerlingenaantallen?”

“Ik zie de krimp op ons af komen. Wat kan ik nu al doen om de kwaliteit en vitaliteit op mijn scholen in stand te houden?”

Op 24 mei 2019, van 10.00 tot 15.00, uur organiseren we in de Eenhoorn in Amersfoort het symposium Kwaliteit van Sturing. Op deze dag worden niet alleen de onderzoeksresultaten gedeeld, maar zullen er tevens lezingen gegeven worden door inspirerende gastsprekers en worden er workshops gegeven door bestuurders, waarbij u van gedachten kunt wisselen over diverse krimpmaatregelen. Het onderzoek en het bijbehorende symposium wordt gefinancierd door het NRO.

Symposium
Kwaliteit van Sturing

GIION
ONDERWIJS/ONDERZOEK

Gastprekers

Bettina Bock **hoogleraar Rurale sociologie aan de Universiteit van Wageningen en bijzonder hoogleraar Bevolkingsdaling en Leefbaarheid voor Noord-Nederland aan de Rijksuniversiteit Groningen**

Krimp en samenwerken aan de leefbaarheid van het platteland

In de afgelopen 15 jaar zien we ook in Nederland dat de bevolking van de wat verder afgelegen plattelandsgebieden krimpt en veroudert. Tegelijk komt het voortbestaan van allerlei voorzieningen in deze gebieden onder druk te staan. Daarbij kunnen we onder andere denken aan medische voorzieningen, openbaar vervoer, sportfaciliteiten, bibliotheken en scholen. In sommige gebieden lukt het om nieuwe oplossingen te vinden doordat bewoners, overheden én bestuurders van dergelijke voorzieningen de handen inéén slaan. Dit proces van sociale innovatie vergt veel van alle betrokkenen maar biedt tegelijk veel kansen. De presentatie zal gaan over de veranderingen op het Nederlandse platteland en geeft aan de hand van een aantal voorbeelden inzicht in dit proces van sociale innovatie.

Mark Vermeulen **hoogleraar Onderwijsociologie aan de Universiteit Tilburg en de Open Universiteit**

Proactief handelen in krimpregio's

Schoolbesturen in krimpregio's kunnen de krimp op zich niet of amper tegenhouden: het overkomt hen. Anderzijds kunnen ze krimp wel lang van tevoren zien aankomen. Een proactieve opstelling kan helpen om langer kwaliteit en vitaliteit te realiseren. Dat kan door bijvoorbeeld al vroegtijdig af te spreken waar welke krimp hoe opgevangen wordt, onder andere door samen te werken over de grenzen van de eigen school/het eigen bestuur heen. Daarnaast zijn er mogelijkheden om met andere publieke functies (denk aan bibliotheken) die last hebben van dezelfde krimp samen op te trekken en meer multifunctionele voorzieningen op te zetten. De presentatie zal vooral aandacht besteden aan de mogelijkheden om bestuurlijk proactief te handelen in krimpregio's.

Workshop ronde 1

Leonie Korteweg

algemeen adjunct-directeur Marenland, Appingedam

Adolf Godlieb

directeur Kindcentrum Noord, Delfzijl

Ilona Kramr

**leraar en lid van de gemeenschappelijke
medezeggenschapsraad van Marenland**

Niets doen is geen optie

Wat gebeurt er in een organisatie waar jaarlijks minder leerlingen naar school gaan? Volgens de prognoses jaarlijks een teruggang van ongeveer 2% , in de werkelijkheid was het percentage hoger en op het hoogtepunt een daling van bijna 6 %. De consequenties van terugloop vraagt op verschillende terreinen om actie: de kwaliteit van het onderwijs, hoe sterk is de organisatie, ouders en kinderen, het samenwerken: partners en gemeentes, financiële consequenties, het personeelsbeleid, het scholenbestand.

In de workshop komt het volgende aan de orde:

- Korte uiteenzetting over de ervaring met Krimp in Noord – oost Groningen.
- Overzicht van 10 jaar krimpen in een onderwijsorganisatie.
- Hoe deden we en hoe doen we het nu.
- Een casus voorleggen + werkvorm : uitwerken van een situatie uit mijn werkgebied .
- Zijn er oplossingen bv op provinciaal gebied, in hoeverre kunnen schoolbesturen over de eigen grens.

Jacqueline Mulder

lid College van Bestuur CKC Drenthe, Assen

Bas Guchelaar

directeur Kindcentrum De Schutkampen, Smilde

Organisch veranderen richting een volwaardig kindcentrum

In deze workshop nemen we u mee in onze ervaringen bij de oprichting van kindcentra. Vanuit het oogpunt van een van onze kindcentra laten we zien hoe we op locatie, en als stichting, de ontwikkeling van een volwaardig kindcentrum tot stand laten komen. Organisch veranderen staat hierbij centraal; vanuit onze visie werken we vanuit betrokkenheid aan de oprichting van onze kindcentra.

Jan-Jos Janssen

senior-adviseur BCO-onderwijsadvies

Wim Winkens

**voorzitter College van Bestuur Wijzers in Onderwijs,
Echt**

Fuseren met beleid en betrokkenheid

In de periode juni 2017-mei 2018 zijn de bevoegde gezagen van SKOEM en SKO-Maasdal (beide in Midden-Limburg) een intensief fusieproces ingegaan. Jan-Jos Janssen was als directeur/bestuurder a.i. van SKO-Maasdal in Heel bij het fusieproces betrokken, Wim Winkens was voorzitter van het College van Bestuur van SKOEM in Echt. De redenen om aan dit traject te beginnen waren onder andere gelegen in het feit dat door deze fusie de bestuurlijke slagkracht zou worden vergroot en er meer gerichte aandacht kon komen voor passende kwaliteitszorg. In deze periode is heel veel aandacht besteed aan het verkrijgen van commitment en draagvlak. Zorgvuldigheid heeft boven snelheid geprevaleerd.

In deze workshop gaan we in op de leerervaringen in dit proces: Wat heeft gewerkt en wat niet? Verder bespreken we kort een aantal kritische situaties gedurende het proces. Ook gaan we in op de situatie per mei 2019. Welke stappen zijn er genomen na de officiële fusiedatum?

De bezoekers mogen van te voren vragen stellen die zij tijdens deze workshop beantwoord willen hebben. Waar mogelijk worden deze vragen successievelijk besproken.

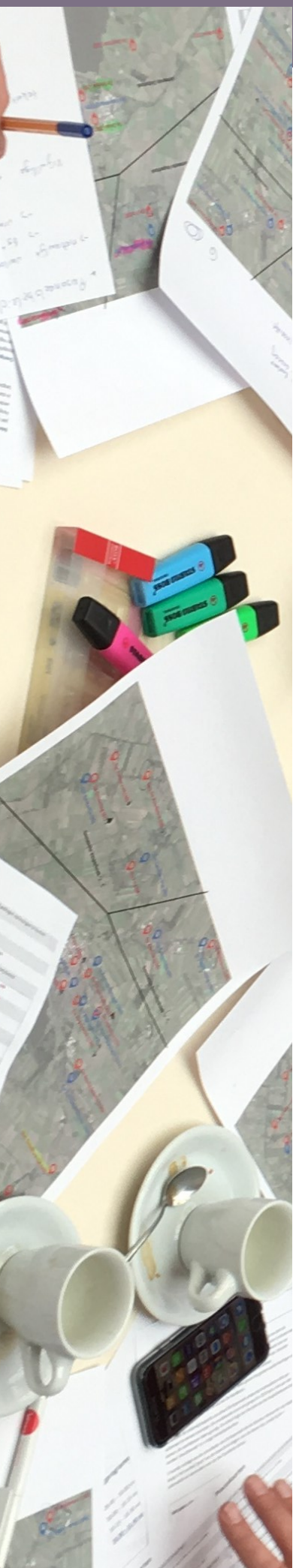
Els van Elderen

**bestuurder De Groeiling, Gouda (samen met één of
twee directeuren van scholen)**

Scholen helpen verbeteren: hoe kun je als bestuurder gedifferentieerd interveniëren?

In de strategische agenda (november 2017) van de PO raad lezen we: *Ieder schoolbestuur wéét of het onderwijs op de scholen aan haar eigen ambities voldoet en onderzoekt volgens een vaste kwaliteitscyclus wat beter kan en beter móet.* Maar stel dat je als bestuurder op een school zwakte(s) vermoedt of constateert: hoe acteer je dan? Ga je hard optreden, eisen stellen, experts onderzoek laten verrichten? Hoe verbind je je met het team van deze school en hoe zorg je ervoor dat noodzakelijke ontwikkelingen op gang komen? Is er één methode of valt in deze wellicht te differentiëren?

Workshop ronde 2

Adrie Groot **voorzitter College van Bestuur Blossse Opvang en
Onderwijs, Heerhugowaard**

Krimp, een hele uitdaging

Blosse heeft met 27 locaties (voorheen 34) een enorme uitdaging om de juiste koers en werkwijze te vinden in de krimpgebieden. Vanuit een krachtige visie op opvang en onderwijs is vanaf 2012 een start gemaakt met het gefaseerd aanpakken van krimp. Niet met een focus op krimp, maar met een focus op het realiseren van een rijk leer-, leef- en werkklimaat voor kinderen van 0-12 jaar. Om dit doel te realiseren zijn vele acties uitgezet en die hebben uiteindelijk geleid tot een organisatie voor Opvang en Onderwijs met 27 locaties en ruim 10.000 kinderen die daar dagelijks vertoeven. In de workshop worden de aanwezigen meegenomen op de zoektocht van Blossse.

Aris Fickweiler **directeur-bestuurder Lauwers en Eems, Warffum
(sector primair onderwijs)**

Bemoeizucht of ondersteuning?

De workshop zal gaan over het monitoren van de schoolontwikkeling en de leerresultaten. Scholen maken school- en jaarplannen. Hoe krijg je als bestuurder zicht op de werkelijke schoolontwikkeling? Controle? Aandacht? Ondersteuning? En wat werkt op scholen? Binnen het schoolbestuur Lauwers en Eems is een werkwijze in ontwikkeling, die in de workshop zal worden besproken.

Eric Rietkerk **bestuurder CBO Meilân, Joure**
Tjitske van Akker **directeur samenlevingsschool Bloei, Terkaple**

Een samenlevingsschool in een krimpregio

Een christelijke en een openbare school van twee verschillende besturen in twee dorpen met een dalend leerlingenaantal. Wachten tot beide scholen moeten sluiten of op zoek gaan naar verbinding?

Ouders in de regio ten noorden van Joure hebben samen met de besturen de handschoen opgepakt

Door de uitdaging aan te gaan is samenlevingsschool Bloei in Terkaple en Terherne ontstaan. Een school die verder gaat dan alleen samenwerken ondanks de afstand van 3,5 kilometer tussen de beide locaties. Wat kwamen we gedurende het fusieproces tegen en hoe b(l)oeiend is de toekomst van deze samenlevingsschool? We vertellen u er graag over!

Kiki Huijnen **College van Bestuur Movare, Kerkrade**
Ryszard Kruszel

Trekken of duwen, krimp of rek!

In de workshop zal het gaan om begrippen als geformatteerd en dogmatisch, organisch en flexibel, bedreigingen en kansen. Verder besteedt de workshop aandacht aan leren kijken vanuit meerdere perspectieven en begrijpen wat je ziet.

**rijksuniversiteit
groningen**

**faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen**

